

• صاحب امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسچی • مشاوران: عباس عبدی و احمد زیدآبادی • سردبیر: محمد جواد روح • سردبیر آنلاین: افشین امیرشاهی • معاون سردبیر: مهرداد خدیر • دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد)، آرمین منتظری (دیپلماسی و بین‌الملل)، علی ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست)، الهه ابراهیمی (خبر)، آرش خاموشی (عکس)، هادی حیدری (طرح و کاریکاتور)، مدیر هنری: مهدی قهرانی تبار، حرفه‌پژوهی و ویراستاری: شهرام هادی • مدیر اداری و آگهی‌ها: شاهرخ حیدری • تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۰ • تحریریه: ۸۸۷۳۰۲۹۱ • آگهی‌ها: ۸۸۷۳۵۲۰۷ • نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸ • لیتوگرافی و چاپ: هم‌میهن • توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۹۱۳۰۴۱۴۲

فوتبال را ببینید

درباره مصاحبه‌های سرمربی و بازیکنان تیم ملی پس از بازی دیروز

محمدجواد روح
سردبیر

هنوز داشتند نفس نفس می‌زدند، هنوز شانه‌هایشان از سنگینی فشار روانی آزاد نشده بود، شاید هنوز این برد بزرگ را باور نکرده بودند. دهان‌هایشان بیش از آنکه بخندند، باز مانده بود. در شگفت از حماسه‌ای که آفریده بودند. (و چقدر دست‌مالی شده این کلمه «حماسه» - مثل بسیاری واژگان دیگر - اما چه می‌شود کرد که بی‌جان‌ش است؛ باید باز هم به کارش برد). و این خود، از شگفتی‌های فوتبال است؛ کار بزرگ را، حماسه را می‌آفرینند؛ اما خود در باور آن می‌مانند. بزرگی کاری را که کرده‌اند، هضم نمی‌کنند. بردن ژاپن در بازی دیروز، کمتر از حذف استرالیا در ملبورن نبود. ادعای بی‌ربطی نیست اگر بگوییم این ژاپن از آن استرالیای ترسناک‌تر بود. این را می‌شد در پیش‌بینی‌های کارشناسان و مربیان و ملی‌پوشان قدیمی دید. همان‌ها که این شب‌ها به برنامه‌های تلویزیونی آمدند و اغلب آنها، این تکیه‌کلام را داشتند: «دل‌مان می‌خواهد بگوییم تیم ملی می‌برد، اما...». و بعد می‌گفتند: «از نگاه کارشناسی، ژاپن!»، البته، حق هم داشتند. اعتبار، آمار، ساختار و سابقه کارزارها همه به سود ژاپن بود. مگر می‌شد کارشناس باشی و حذف آلمان به دست سامورایی‌ها در همین جام جهانی قبل را نبینی. آمار بازی‌های تدارکاتی که دیگر گفتن نداشت؛ بردهای چهارگله و پنج‌گله مقابل آلمان و ترکیه و کانادا و چندین و چند کشور مطرح دیگر دنیا فوتبال. سطح بازیکنان هم جای قیاس نداشت. با آنکه ما هم ملی‌پوشانی در لیگ‌های انگلیس و ایتالیا و پرتغال و هلند و چند کشور دیگر اروپایی داریم که اغلب در لیگ قهرمانان هم بازی کرده‌اند؛ اما مجموع ارزش بازیکنان ایران در بازار جهانی فوتبال به اندازه یک ابرستاره ژاپن نیست. همانطور که ارزش کل بازیکنان لیگ برتر ایران به اندازه بودجه یک باشگاه لیگ ژاپن نیست. و البته، این شکاف طبیعی است؛ چیزی است در حد شکاف میان تولید ناخالص ملی دو کشور.

همین شکاف و فاصله بود که نفس بازیکنان را می‌برد. آنها باید در میدانی نبرد می‌کردند که نابرابر بود از هر نظر. نابرابری و شکاف اقتصادی، اجتماعی و ورزشی هم بود، تنش‌های سیاسی داخلی و بین‌المللی هم به آن افزوده شد. تنش‌های داخلی البته به شدت یک سال قبل و روزهای جام جهانی نبود. شکاف دولت/ملت گرچه به همان گسترده‌گی پارسال است، اما دست کم چنان سست‌تر شده‌اند که بخشی از آن مردم داخل و خارج از کشور را برابر تیم ملی قرار دهد و بازیکنان را نه نماینده ملت، که نماینده حکومت و فاداران اقلیت پندارند؛ حتی اگر تماشاگران سفارشی را با سبک زندگی نمایشی به قطر فرستاده باشند. گرچه تنش‌های داخلی در سطح ستیزه‌گرانه پارسال و موسم جام جهانی نیست؛ اما تنش‌های بیرونی و سایه جنگ بر سر کشور، دغدغه‌هایی جدید را شکل داده است. دغدغه‌ها و هراس‌هایی که دست کم نرخ دلار را به هیجان وامی‌دارد؛ تا آنجا که باز خورد آن را در اردوی ملی پوشان هم می‌توان دید و شنید. چنان که بازیکنی لازم می‌بیند با فاصله پس از بازی، تریک گرفته‌نگفته، به بالا رفتن نرخ دلار اشاره کند و به «قلم به دستمان» منتقد تیم ملی کنایه بزند که در باره آن هم بنویسید. همچنان که سرمربی و کاپیتان تیم ملی، مصاحبه پس از پیروزی بزرگ را فرصتی دیدند برای آنکه بگویند: «فوتبال را ببینید!». گلایه کنند از رسانه‌ها و منتقدان و بعضاً ورزشکارانی که در این ماه‌ها به فوتبال و فوتبالیست‌ها تاختند و بابت حواله و پاداش از هر سو به آنان تیر انداختند. این‌که واقعیت را ببینند و موقعیت و امکانات و ابزار فوتبال ایران را با قیاس جهانی و قاره‌ای و حتی قدرت‌های درجه دوم و سوم آسیایی مقایسه کنند. فوتبالی که حداقل ابزارهای تأمین منابع مالی خود (از حق پخش تلویزیونی تا تبلیغاتی و کپی‌رایت باشگاهی) را ندارد و آن‌گاه به مصاف رقابلی چون عربستان باید برود که حجم سرمایه‌گذاری آنان در فوتبال، معادلات مالی این رشته در سطح جهان را به چالش کشیده است. یا ژاپن و کره جنوبی و استرالیا و چین و قطر که زیرساخت‌های غیر قابل قیاسی از نظر امکانات ورزشی و سازماندهی لیگ‌های خود در مقایسه با ایران در اختیار دارند و با دست کم همچون عراق و ازبکستان و ویتنام و تایلند وارد مسیر توسعه شده‌اند. چنین است که سرمربی و بازیکنان شاخص تیم ملی، در اولین جملات خود پس از بازی، مسئولان را مخاطب می‌گیرند و از آنان می‌خواهند که فوتبال را ببینند و البته که، دیدن فوتبال (این آینه تمام‌نمای توسعه کشورها) برای آنان است که در قبال واژه توسعه، چقدر حساس هستند، شدنی نیست. تنها می‌توانند در پیروزی‌ها پیامی بدهند و تریکی بگویند و زست پیروزی بگیرند. اما واقعیت فوتبال را نمی‌توانند ببینند...

عکس: Gettyimages

جنگ جنگ تا پیروزی

تیم ملی فوتبال ایران بعد از ۱۹ سال از سد ژاپن عبور کرد تاراهی نیمه‌نهایی جام ملت‌های آسیا شود

سپهر خرمی

گزارشگر ورزشی هم‌میهن
در دوحه

که پیشنهاد او بوده که علی جهانشخ، پناثی را بزنند. با گل شدن توپ، بازیکنان ایران به داخل زمین پریدند و شادی چنان طولانی شد که داور با وجودی که ۴ دقیقه وقت تلف شده گرفته بود، وقت اضافه را ۵ دقیقه دیگر ادامه داد تا در دقیقه ۹۹ سرانجام سوت پایان مسابقه را بزند. در پایان مسابقه محمد محبی، به‌عنوان بهترین بازیکن معرفی شد؛ بازیکنی که توانسته بود با پاس زیبای سردار آزمون، گل نخست تیم ملی را وارد دروازه ژاپن کند.

تغییرات گسترده

باتوجه به اخراج مهدی طارمی، نگرانی بسیاری وجود داشت تا قلعه‌نویی بتواند جانشین مناسبی برای این بازیکن پیدا کند. قلعه‌نویی اما به جای تغییر همین یک بازیکن در پست مهاجم، چهار بازیکن را تغییر داد تا شرایط را به سود خود کند. در قیاس با مسابقه قبلی، مهدی قائدی از زمین مسابقه خارج و محمد محبی، جای او را گرفت. سامان قدوس یک خط جلورفت تا امید ابراهیمی در خط هافبک دفاعی بازی کند. میلاد محمدی نیز جانشین احسان حاج‌صفی شد. گفتنی است حسین کنعانی‌زادگان نیز به ترکیب اصلی برگشت تا در کنار شجاع خلیل‌زاده قرار بگیرد. همین ۴ تغییر کافی بود تا سرمربی ژاپن یعنی، موریاسو، دو چارگونگی و تردید در مهار بازیکنان ایران در طول ۹۰ دقیقه شود.

تجدید قلعه‌نویی

امیر قلعه‌نویی بعد از پیروزی بزرگ مقابل ژاپن با حضور در نشست خبری ابتدا به احترام مردم ایران استاد و خبرنگاران نیز ایستاده او را تشویق کردند. قلعه‌نویی در این نشست از تلاش بازیکنانش تمجید کرد و گفت: «بازیکنان ما کار بزرگی کردند، نه به خاطر برد بلکه به خاطر کیفیتی که داشتند. ما برنامه داشتیم که خط هافبک آنها را کنترل کنیم ولی پیش از گل اول موفق نبودیم اما در نیمه‌موم شرایط کاملاً به سود ما بود. امیدوارم شرایط فوتبال ما تغییر کند و مثل قطر، امکانات و استادیوم داشته باشیم. به تیم‌های پایه توجه کنید، دقیقه ۹۰ سرمربی نگذارد، باید برنامه‌ریزی داشته باشیم تا این بردها تداوم داشته باشد. این جوانان کار بزرگی انجام دادند اما این کار بزرگ باید با برنامه‌ریزی همراه شود. دست تکت‌تک بازیکنان را می‌بوسم که کار بزرگی انجام دادند». قلعه‌نویی همچنین در نشست خبری به انتقاد از برخی جریان‌ها پرداخت که مدت‌ها مربیان ایرانی را باور نداشتند و در تلاش برای تخریب آن‌ها بودند. قلعه‌نویی در پایان ابراز امیدواری کرد این جام به تهران بیاید و طلسم ۴۸ ساله شکسته شود.

خبرنگاران کره‌ای خوشحال از برد ایران

خبرنگار روزنامه هم‌میهن با حضور در کوچه و خیابان اطراف ورزشگاه مسابقه حساس ایران و ژاپن با مردمی صحبت کرد که برای حضور روی سکوها ورزشگاه آماده می‌شدند. هواداران فوتبال ایران تاحدودی از قدرت ژاپن و سابقه تاریخی که وجود داشت نگران بودند چرا که ایران تابه‌حال در جام ملت‌های آسیا موفق نشده بود این تیم را شکست دهد. همچنین تیم ملی ژاپن طی یک سال اخیر موفق شده بود دوبار تیم ملی آلمان و اسپانیا را شکست دهد و طی ۱۵ مسابقه اخیرش، در ۱۲ مسابقه پیروز شده بود. باین حال در این بازی ورق به‌شکل عجیبی برگشت تا ایران به برتری برسد. گفتنی است خبرنگاران کره‌ای حاضر در ورزشگاه همانند مردم ایران با گل‌های شاگردان قلعه‌نویی شادی می‌کردند و سر از پا نمی‌شناختند. البته مشکلات دو کشور ژاپن و کره جنوبی مربوط به امروز و دیروز نیست و سابقه تاریخی ۱۰۰ ساله دارد. در پایان مسابقه رامین رضاییان با حضور دوربین کنفدراسیون فوتبال آسیا به تندی از افزایش نرخ دلار انتقاد کرد و گفت، چرا تا جام ملت‌های آسیا آغاز می‌شود قیمت دلار تا این حد بالا می‌رود؟ رضاییان افزود: «وقتی مشکلات اقتصادی چنین می‌شود، فشار روی فوتبالیست‌ها بیشتر می‌شود چون دغدغه مردم تغییر می‌کند و ما را فراموش می‌کنند.» سردار آزمون نیز در گفت‌وگویی که همراه با اشک شوق بود گفت، برای قهرمانی در این جام هم قسم شده‌ام تا جام را به تهران بیاوریم. حالانکه تیم ملی فوتبال ایران برای نیمه‌نهایی شده و باید چهارشنبه هفتم فوریه به میدان برود تا مسیری را طی کند که جاده قهرمانی است.

تیم ملی فوتبال ایران در دیداری تماشایی با حساب دو بر یک، از سد مدعی اصلی عنوان قهرمانی عبور کرد تا با صعود به نیمه‌نهایی در مسیر قهرمانی قرار گیرد. تیم ملی فوتبال ژاپن در این مسابقه در دقیقه ۲۷ دروازه شاگردان قلعه‌نویی را باز کرد اما نخست محمد محبی، سپس علیرضا جهانشخ (از روی نقطه پنالتی، آن هم در دقیقه ۴۹)، دو گل ایران را به ثمر رساندند تا یکی از عجیب‌ترین پیروزی‌های تاریخ فوتبال ایران رقم بخورد. حالاً ایران علاوه بر اینکه انتقام شکست سه بر صفر مقابل ژاپن در دوره قبلی جام ملت‌های ۲۰۱۹ را گرفت، توانست برای نهمین بار به نیمه‌نهایی این رقابت‌ها صعود کند؛ بالاتر از کره جنوبی، ژاپن و عربستان.

ورزشگاه‌هایی که پر نشد

یکی از نکات عجیبی که از سوی خبرنگار هم‌میهن در کشور قطر حین برگزاری مسابقات جام ملت‌های آسیا کاملاً مشهود بود و در ذوق می‌خورد، عدم استقبال مناسب تماشاگران کشورهای مختلف از مسابقات بود. عملاً به جز یکی، دو مسابقه هیچ دیداری با ظرفیت کامل بلیت‌فروشی، برگزار نشد. عربستانی‌ها و هندی‌ها بیشترین تماشاگر را در این مسابقات داشتند که خیلی زود از گردونه رقابت‌ها کنار رفتند. دیدار ایران و سوریه که در ورزشگاه کوچک ۹ هزار نفری عبدالله بن خلیفه برگزار شد نیز صندلی‌های خالی پرشماری داشت. گفتنی است یکی از دلایل اصلی که به‌خاطر آن احتمالاً ورزشگاه محل برگزاری دیدار فینال تغییر کند، نگرانی کنفدراسیون فوتبال آسیا از پر نشدن ورزشگاه در دیدار فینال است که آبروی این قاره را تحت‌الشعاع قرار خواهد داد. در دیدار حساس ایران و ژاپن که در ورزشگاه مرن و ۴۵ هزار نفری Education City برگزار می‌شد، بیش از ۳۰ درصد ظرفیت ورزشگاه خالی بود. در واقع بعد از حذف عربستان مقابل کره جنوبی، اندک جذابیت‌های هواداری در کشور قطر از بین رفت زیرا هوادارهای عموم تیم‌ها، استقبال خوبی از تیم‌های ملی کشورشان نکردند. در جام جهانی نیز چنین اتفاقی در بسیاری از مسابقات دور گروهی رخ داد، اما در مرحله حذفی چنین صحنه‌هایی دیده نشد. در جام ملت‌های آسیا اما به‌طور مثال هواداران فوتبال استرالیا کاملاً انگشت‌شمار بودند. هواداران تیم ملی کره جنوبی نیز از نظر که باید چشمگیر نبودند، اما اعراب با حضور فعال و گسترده خودشان شرایط را کمی تغییر داده بودند.

طلسمی به قدمت نیم قرن

ناکامی مطلق ایران طی نیم قرن اخیر در جام ملت‌های آسیا از صحبت‌های همیشگی ایرانیان پیش از شروع این تورنمنت بود. سابقه بازی ایران و ژاپن نیز بر نگرانی‌های افزود. تیم ملی فوتبال ایران در تاریخ جام ملت‌های آسیا در ۴ دیداری که به مصاف ژاپن رفته بود نتنها گلی به ثمر نرسانده بود، بلکه حتی یکبار هم به برتری نرسیده بود. همچنین یکی دیگر از نکات نگران‌کننده که می‌توانست روی روحیه بازیکنان ایران اثر منفی بگذارد، این بود که در دوران هشت‌ساله مربیگری کارلوس کی‌روش در تیم ملی ایران، ۱۵ بار دروازه ایران برای بار نخست باز شد اما حتی در یک مسابقه هم تیم ملی ایران نتوانست کاملاً بزند و بازی را برگرداند و به برتری برسد. باین حال شاگردان قلعه‌نویی در این مسابقه حساس بعد از دریافت گل واکنش مناسبی نشان دادند و تیم از هم پیش‌پا شد. قلعه‌نویی تا دقیقه ۹۰ هیچ تعویضی نکرد تا شرایط مسابقه را در پایان ۹۰ دقیقه بسنجد و تیم را برای ۱۲۰ دقیقه آماده کند که مدافع ژاپن با خط‌روی حسین کنعانی‌زادگان معادلات بازی را به سود ایران تغییر داد. نکته جالب توجه این بود که قرار بود در ابتدا سامان قدوس این ضربه پناثی را بزند که علی جهانشخ توپ را از سامان گرفت و خودش پشت توپ ایستاد. کریم انصاری فرد در میکسدزون ورزشگاه اعلام کرد

چهره

۵۴ سالگی شهریار فوتبال ایران

علی دایی، شهریار فوتبال ایران، روز شنبه ۱۴ بهمن، ۵۴ ساله شد. در همین روز عکسی از او در کنار مادر و برادرانش در یک دورهمی خانوادگی منتشر شد که در فضای مجازی بسیار دست‌به‌دست چرخید. علی دایی که در مقاطع گوناگون سیاسی و اجتماعی همواره ثابت کرده است که سمت‌وسوی خواسته قاطبه مردم ایستاده است، با رزن ۱۰۸ گل در ۱۴۸ بازی ملی، بهترین گلزن تاریخ تیم ملی فوتبال ایران و دومین گلزن برتر جهان در رده ملی، شناخته می‌شود. او در نظر سنجی سایت کنفدراسیون فوتبال آسیا و برنامه تلویزیونی ۹۰ به ترتیب با کسب ۵۹ درصد و ۷۳ درصد آراء مخاطبان، به‌عنوان بهترین مهاجم تاریخ جام ملت‌های آسیا و بهترین مهاجم بعد از انقلاب در ایران انتخاب شد. علی دایی که هم‌زمان با دیدار ایران و ژاپن در یک چهارم نهایی جام ملت‌های آسیا و پیروزی ۲ بر ۱ ایران بر ژاپن، مهمان یکی از برنامه‌های اینترنتی بود، در زمان فوت کردن شمع تولدش آرزوی جالبی برای مردم ایران کرد و گفت: «مشکلات معیشتی مردم کم شود و جامعه آقدر شاد شود که مردم در رفاه کامل زندگی کنند؛ چون جامعه‌ای سالم است که شاد باشد.»

کتابخانه

آثار نویسندگان و شاعران کلاسیک انگلیسی زبان

«عشق در دو نگاه» (گزیده‌ای از نوشته‌ها و ترجمه‌ها در حوزه ادبیات و هنر)، تألیف نرگس انتخابی، در ۱۸۴ صفحه و با قیمت ۱۸۰ هزار تومان توسط نشر نی منتشر شده است. مجموعه پیش‌رو گزیده‌ای از نوشته‌هایی که از سال ۱۳۸۴ تا ۱۴۰۰ با قلم نگارنده در مجلات «نگاه نو» و «جهان کتاب» منتشر شده‌اند. بیشتر مقالات تألیفی هستند و چند شعر، مقاله و مصاحبه و ترجمه. مصاحبه‌ای که ترجمه شده با من، نویسنده چینی و برنده نوبل ادبیات در سال ۲۰۱۲ است که چند اثرش به فارسی ترجمه شده و کم‌کم برای فارسی‌زبانان به نویسنده‌ای شناخته‌شده تبدیل می‌شود. محور اصلی این نوشته‌ها، آثار نویسندگان و شاعران مطرح و کلاسیک ادبیات انگلیسی‌زبان است که به فارسی ترجمه شده‌اند، خواه این نویسنده یا شاعر بریتانیایی باشد و خواه آمریکایی یا نیوزیلندی. عنوان این مجموعه برگرفته از نوشته‌ای است درباره «جین ایر و بلندی‌های بادگیر».

عشق در دو نگاه
(گزیده‌ای از نوشته‌ها و ترجمه‌ها در حوزه ادبیات و هنر)
نویسنده:
نرگس انتخابی
انتشارات: نی

تاریخ

جشن گاهنباری

در ایران باستان هر ساله روز ۱۵ بهمن ماه و ۲۵ روز از زمستان، جشن میانه زمستان برگزار می‌شد که آن را جشن کشاورزی نیز می‌دانسته‌اند. در گذشته شغل اکثر مردم دامداری و کشاورزی بوده، بنابراین سرما و گرما و زنده شدن زمین بسیار مهم بود. نیکان ما معتقد بودند که در ۱۵ بهمن ماه سرما شکسته می‌شود و ۴۵ روز آینده تا عید نوروز، به سمت گرم‌تر می‌رود و گیاهان کم‌کم بیدار می‌شوند. به همین دلیل در این روز جشنی برگزار می‌کردند. این جشن به‌عنوان جشن گاهنباری نیز شناخته می‌شود. در آیین زرتشت معتقدند که خداوند در ۶ روز دنیا را آفریده است. زرتشتیان نام این دوران را گاهنباری گذاشته‌اند و آن را مقدس می‌دانند. در این جشن، هر کس از ایرانیان، به اندازه توان خود خوراکی‌هایی جمع می‌کرد و دور هم یاد معابد زرتشتی جمع می‌شدند و ضمن ستایش اهورامزدا، برای سال جدید کشاورزان دعا می‌کردند. بعد از گستردن سفره و بهره‌جستن از آن، مردم وسایل کشاورزی را از انبارها بیرون می‌آوردند و برای سال جدید زراعی آماده می‌شدند.

انامه و انالیراجون

جناب آقای دکتر علیرضا رجبی

نمکی نغمه‌زیبات مرکز کلاسیک ادبیات

فقدان اندوه‌بار مادر شکیبایان را به شما و اخوان گرامی تسلیت می‌گوییم و امیدواریم با اطمینان به آرام گرفتن او در مینوی جاویدان، این سوگ را تاب آورید.

همکاران و دوستان شما در روزنامه هم‌میهن